

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Tænkepause: struktur, temaer og ramme for en evaluering af debatten om Den Europæiske Union

(2006/C 28/08)

Europa-Parlamentet besluttede den 6. september 2005 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om: *Tænkepause: struktur, temaer og ramme for en evaluering af debatten om Den Europæiske Union*.

I henhold til forretningsordenens artikel 19, stk. 1, henviste EØSU det forberedende arbejde til et særligt underudvalg.

Underudvalget »Tænkepause: Debat om Den Europæiske Union«, der havde til opgave at forberede EØSU's arbejde, vedtog sin udtalelse den 13. oktober 2005. Ordfører var **Jillian van Turnhout**.

På sin 421. plenarforsamling den 26. og 27. oktober 2005 (mødet den 26. oktober 2005) vedtog Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg følgende udtalelse med 130 stemmer for, 3 stemmer imod og 3 hverken for eller imod.

1. De tilgrundliggende ræsonnementer og analyserne forbliver uændrede

1.1 De ræsonnementer og de analyser, som førte til, at EØSU med et meget stort flertal for vedtog sin udtalelse til støtte for forfatningstraktaten (den 28. oktober 2004), har ikke ændret sig, og derfor er argumenter og henstillinger de samme. Efter udvalgets opfattelse bekræfter det uforudsigelige handlingsforløb under forfatningstraktatens ratificeringsproces faktisk holdbarheden af udvalgets holdninger.

1.2 For eksempel viser de skuffende folkeafstemninger i Frankrig og Nederlandene, dels at hverken medlemsstaterne eller EU-institutionerne har været i stand til at forklare offentligheden, hvad EU er, og hvordan EU skaber kompromisser, dels at der eksisterer en kløft mellem borgerne og det europæiske projekt. Denne kløft findes dog ikke kun i de to nævnte medlemsstater, og den er ikke kun et spørgsmål om formidling og konjunkturer. Kløften sår tvivl om selve kompromisset og dermed om den måde, det blev opnået på.

1.3 Det er værd at minde om det »klare budskab«, udvalget i sin udtalelse fra oktober 2004 mente, man skulle vinde gehør for hos civilsamfundet:

- brugen af »konventsmetoden«, et »skridt fremad i demokratiseringen af den europæiske opbygning«;
- forfatningen som en »revolution« i den europæiske integrations historie;
- en mere demokratisk union, hvor borgernes interesser anerkendes som værende en afgørende faktor i den europæiske integration;
- en union, som beskytter de europæiske borgeres grundlæggende rettigheder bedre;
- en union, som i kraft af sin funktionsmåde og fælles politikker formår at imødekomme borgernes ønsker.

1.4 Til trods for en række mangler i forfatningstraktaten, som EØSU også påpegede, slog udvalget kraftigt til lyd for, at

man skulle have det europæiske civilsamfunds brede opbakning til forfatningstraktatens resultater, hvis disse mangler skulle overvindes.

1.5 Udvalget pegede bl.a. på følgende mangler:

- Utilstrækkelige konkrete bestemmelser til at iværksætte princippet om deltagelsesdemokrati;
- manglen på bestemmelser om anerkendelse af det organiserede civilsamfunds rolle ved iværksættelsen af nærhedsprincippet;
- det svage fællesskabsislet med hensyn til forvaltningen af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken samt manglen på regler om høring af Europa-Parlamentet og EØSU på disse områder, som primært berører civilsamfundets aktører.

1.6 Efter udvalgets opfattelse er alle disse iagttagelser fortsat relevante og gyldige. I sin udtalelse fra oktober 2004 gav udvalget ikke kun sin helljertede støtte til ratificeringen af forfatningstraktaten, men slog også til lyd for, at EU's borgere skal oplyses om de demokratiske fremskridt i forfatningen og om dennes fordele.

1.7 Den debat, som fandt sted i forbindelse med ratificeringsprocessen, viste endnu engang, at en af de største udfordringer, EU står over for, er spørgsmålet om, hvordan man kan sikre og garantere væksten, arbejdspladserne og velfærd for den nuværende og kommende generationer. Som den seneste måling fra Eurobarometer (Eurobarometer 63, september 2005) viser, ligger dette spørgsmål de europæiske borgere særlig på sinde.

1.8 Et afgørende element i svaret på denne udfordring skal findes i de af stats- og regeringscheferne i 2000 opstillede mål for Lissabon-strategien, som er en strategi, der tilbyder en konkret vision for det europæiske samfunds fremtid.

1.9 Det er imidlertid nødvendigt at erkende, at resultaterne — trods fem års intense debatter og aktiviteter på europæisk plan — hidtil har været skuffende og strategiens gennemførelse mangelfuld.

1.10 »Der er sket ubestridelige fremskridt, men der er samtidig klare mangler og forsinkelser,« rapporterede Det Europæiske Råd i marts 2005. Der kan være mange grunde til disse mangler og forsinkelser, men de fleste er enige i følgende to iagttagelser:

- strategien er alt for abstrakt. Der er ingen synlige konsekvenser for borgere og virksomheder. Den offentlige opinion skelner ikke mellem globaliseringens, EU-politikens eller den nationale politiks indvirkning på deres leve- og arbejdsvilkår;
- strategien er fortsat en topstyret proces. Det organiserede civilsamfund har kun deltaget i begrænset omfang. I visse medlemsstater er strategien mere eller mindre ukendt for mange af de relevante interessegrupper. Ingen virkelige høringer synes at have fundet sted, slet ikke inden for rammerne af den åbne koordinationsmetode for forskning og uddannelse.

1.11 Således blev det understreget på Det Europæiske Råd i marts 2005, at civilsamfundet er nødt til at gøre Lissabon-strategiens mål til sine egne og aktivt være med til at opfylde dem.

1.12 Det er i den sammenhæng især tydeligt, at fremtiden for EU's samfundsmodel, inklusive dens sociale model, som er en afgørende del af de europæiske borgeres kollektive identitet, og som de kraftigt identificerer sig med, afhænger af, om Lissabon-strategiens mål realiseres. Udfordringen drejer sig derfor ikke så meget om forfatningstraktatens fremtid, om end den er vigtig, men om at skabe betingelserne for, at de europæiske borgere atter kan tage det europæiske projekt til sig på grundlag af en overordnet fælles vision om, hvilket slags samfund de kunne tænke sig.

1.13 Det er grunden til, at udvalget i sin udtalelse fra oktober 2004 fastslog, at der er en forbindelse mellem forfatningstraktaten og Lissabon-strategien, idet man påpegede følgende:

Lissabon-strategien »bør indgå i diskussionerne, fordi den rummer en fremtidsvision for den enkelte europæiske borger: konkurrenceevne, fuld beskæftigelse, videndeling, investering i menneskelige ressourcer, vækst, men også bevarelse af levemiljøet og livskvaliteten i kraft af bæredygtig udvikling.«

2. Tilbage på rette spor — en fælles vision gennem deltagesdemokrati

2.1 For at EU kan løse de problemer, som det står over for, bør den europæiske integrationsproces tilføres ny legitimitet på grundlag af en ny opfattelse af demokratisk handling, som tildeler civilsamfundet og dets repræsentative institutioner en afgørende rolle.

2.2 Inddragelse af civilsamfundet i den offentlige beslutningsproces er således af stor betydning for en styrkelse af de europæiske institutioners og tiltags demokratiske legitimitet. Det er af endnu større betydning, når det drejer sig om at opbygge en fælles vision for »Europas« formål og kurs og hermed en ny konsensus, som skal gøre det muligt at videreføre den europæiske integrationsproces samt definere og gennemføre et projekt for morgendagens Europa, som i højere grad lever op til borgernes forventninger.

2.3 EU's institutioner og medlemsstaternes regeringer bør fremme en ægte nærhedskultur, som ikke kun omfatter de forskellige myndighedsniveauer, men også de forskellige dele af samfundet, på en sådan måde, at Europas borgere får demonstreret, at EU kun griber ind på områder, hvor der er en klar gevinst at hente, og under hensyntagen til princippet om bedre lovgivning.

2.4 Ifølge de seneste Eurobarometer-resultater mente 53 % af de adspurgte, at deres stemme ikke talte i EU. Kun 38 % mente det modsatte.

2.5 Disse resultater viser, at det er nødvendigt at indføre og anvende instrumenter, som giver EU's borgere reel mulighed for at deltage i den proces, som går ud på at definere et projekt for det udvidede Europa. Dette projekt skal have et ægte indhold og ansøre borgerne til at støtte og identificere sig med den europæiske integrationsproces.

2.6 Det skal i den forbindelse understreges, at EU's demokratiske legitimitet ikke kun bygger på en klar definition af institutionernes beføjelser og ansvarsområder. Den demokratiske legitimitet er nemlig også ensbetydende med, at:

- disse institutioner har offentlighedens tillid og kan regne med stærk opbakning fra borgerne til det europæiske projekt
- borgernes deltagelse i EU's demokratiske liv sikres til fulde og
- der tilstræbes særlige kendetegn ved et europæisk medborgerskab, som ikke blot er summen af nationale statsborgerskaber. (1)

2.7 EØSU finder, at den nu suspendede eller forsinkede ratificering af forfatningstraktaten rummer en væsentlig ironi, eftersom fraværet af forfatningen, og navnlig af bestemmelserne i afsnit VI om EU's demokratiske liv, yderligere understreger behovet for denne forfatning. En vigtig udfordring for EU består således i at få dette grundlæggende budskab igennem.

2.8 EØSU finder, at idéen bag forfatningens bestemmelser om deltagelsesdemokrati og en civil dialog fortsat fuldt ud giver mening. EU's institutioner bør derfor fuldt ud tilslutte sig den grundlæggende idé i forfatningstraktaten og skabe et ægte deltagelsesdemokrati.

(1) EØSU's udtalelse CESE SOC/203 »Handlingsprogram for aktivt medborgerskab«.

2.9 Behovet for øget deltagelse bliver ikke mindre af, at EU's borgere trods den senere tids hændelser har store forventninger til forfatningen. Ifølge tidligere nævnte Eurobarometer-undersøgelse går ca. 60 % af EU's borgere ind for øget integration i EU (diverse andre meningsmålinger er nået til samme konklusion). Det fremgår også af resultaterne, at borgerne ønsker, at Unionen skal spille en større rolle, således at EU kan tage kampen op med alvorlige problemer som f.eks. arbejdsløshed, fattigdom og social udstødelse.

2.10 EØSU påpegede allerede i oktober 2004, at skal der rådes bod på forfatningens mangler og dens ratificering sikres gennem en mobilisering af civilsamfundet, bør der gøres en indsats for at opvurdere den foreslåede institutionelle ramme og forbedre den gennem en række praktisk betonedede tiltag. EØSU slog bl.a. til lyd for at:

- bestemmelserne om deltagelsesdemokrati behandles i en række meddelelser, hvori høringsprocedurer og EØSU's rolle fastlægges;
- indholdet af den europæiske lovgivning om procedurer for iværksættelse af borgerrettighedsinitiativet bør forelægges civilsamfundet til høring. EØSU kunne eksempelvis få forelagt en anmodning om sonderende udtalelse;
- princippet om deltagelsesdemokrati bør finde anvendelse på EU's vigtigste strategier for vækst, beskæftigelse og bæredygtig udvikling.

2.11 EØSU har på denne måde forsøgt at overbevise EU's regeringer og institutioner om det presserende behov for at få civilsamfundet og dets organisationer til at slutte op om forfatningens grundtanke og bogstav.

2.12 EØSU bemærker, at den »brede debat«, som stats- og regeringscheferne annoncerede i deres erklæring fra juni, endnu ikke er kommet i gang. EØSU mener, at den bør indledes hurtigst muligt. EØSU finder dog samtidig, at en sådan debat vil give bagslag, hvis ikke den offentlige mening på en eller anden måde får større vished om arten af den europæiske integrationsproces, og navnlig de tilknyttede demokratiske aspekter.

2.13 EU bør naturligvis udnytte den tænkepause, som stats- og regeringscheferne vedtog i juni, til at undersøge mulige løsninger på de politiske og institutionelle vanskeligheder, som folkeafstemningsresultaterne i Frankrig og Nederlandene har givet anledning til.

2.14 EØSU finder imidlertid, at EU først og fremmest bør udnytte denne tænkepause til at skabe grundlag for en fælles vision blandt EU's borgere, hvad angår Europas fremtid, en ny social kontrakt mellem Europa og dets borgere samt en ny konsensus, der desuden vil kunne danne rammen om de politikker, som er nødvendige for at sikre vækst, beskæftigelse og velstand. Medlemsstaternes regeringer bør derfor »tage EU med hjem«.

2.15 Det er vigtigt at understrege, at »deltagelsesdemokrati« og »civil dialog« ikke er tomme fraser, men at der er tale om

vigtige principper med indflydelse på gennemførelsen af EU's politikker og hermed på EU's fremtid.

2.16 Det er derfor vigtigt at inddrage civilsamfundet så bredt som muligt, på nationalt, regionalt og lokalt niveau, i alle fremtidige debatter og diskussioner, at anspore EU's borgere til at give udtryk for deres konkrete forventninger og, for at dette kan lade sig gøre, lancere en egentlig strategi, der går ud på at lytte til og have en dialog med borgerne om EU's politikker og den vision, som de har for deres fælles fremtid.

2.17 I den forbindelse vil EØSU nøje gennemgå Kommissionens Plan D, ikke mindst fordi det er overbevist om, at der ikke i øjeblikket reelt er taget hul på en debat og at metoden, tidsplanen og midlerne til debatten ikke bare i de enkelte medlemsstater, men på fællesskabsplan, vil blive afgørende. EØSU bakker op om de synspunkter, som Kommissionens næstformand Margot Wallström flere gange har givet udtryk for, nemlig at kommunikation er en tovejs-proces, og at »Europa« bør lytte mere. Efter EØSU's opfattelse betyder »lytte« ikke nødvendigvis »følge«, men så afgjort »inddrage«, og det skal betyde »forstå«.

3. »Bedre kommunikation om Europa«

3.1 Mere generelt bifalder EØSU, at der en stigende erkendelse af, at EU bør udstyres med en egentlig kommunikationsstrategi, og at EU bør revidere og styrke sine kommunikationsværktøjer. EØSU bifaldt Europa-Parlamentets rapport af 26. april 2005 om gennemførelsen af Den Europæiske Unions informations- og kommunikationsstrategi samt den handlingsplan, som Kommissionen vedtog den 20. juli 2005 med henblik på at forbedre Kommissionens kommunikation om Europa.

3.2 EØSU har selv vedtaget en strategisk kommunikationsplan, som regelmæssigt tages op til revision. I december 2004 godkendte EØSU's præsidium desuden en overordnet strategisk indfaldsvinkel til den udfordring, som går ud på at forbedre kommunikationen om Europa. EØSU har i begge tilfælde søgt at styrke den funktion, som udvalgte medlemmer og de organisationer, de repræsenterer, udfylder som kommunikationskanaler. EØSU deltog med stort engagement i 2004 i det såkaldte »Wicklow-initiativ« og fremlagde bl.a. på det uformelle ministermøde i Amsterdam et strategisk dokument »At bygge bro mellem EU og borgerne« som svar på, hvordan det organiserede civilsamfund generelt og EØSU i særdeleshed i højere grad kan inddrages i kommunikationsprocessen.

3.3 EØSU støttede den anmodning, som Det Europæiske Råd i november 2004 fremsatte til Kommissionen om at udarbejde en sammenhængende kommunikationsstrategi for EU. EØSU er i tæt samarbejde med Kommissionen ved at arrangere et interessentforum om kommunikationsudfordringerne, der skal give det organiserede civilsamfund mulighed for at kanalisere sine synspunkter ind i de igangværende overvejelser. Kommissionen vil kunne tage hensyn til disse synspunkter ved udarbejdelsen af den planlagte hvidbog om kommunikationsudfordringerne.

3.4 EØSU, som afholdt et lignende interessentforum i april 2005 om de politiske aspekter ved en bæredygtig udvikling, er parat til at arrangere lignende hørings- og lyttefora om vigtige politiske spørgsmål, således at det organiserede civilsamfunds stemme kan blive hørt og »Bruxelles« bedre kan lytte.

3.5 EØSU understreger i den forbindelse den vigtige rolle, som Europa-Parlamentet forhåbentlig fortsat vil spille som det første, og vigtigste, element i den demokratiske brobygningsproces. EØSU er parat til at være Europa-Parlamentets partner ligesom under Konventet og i den forbindelse afholde høringer og fora på eget initiativ eller om spørgsmål, hvor Europa-Parlamentet især ønsker at høre det organiserede civilsamfund.

3.6 På denne baggrund skal EØSU til at understrege to grundlæggende overvejelser. EØSU bifalder den øgede betoning af kommunikationsstrategier og -værktøjer, men minder om, at en kommunikationsstrategi kun kan være så god som det budskab, den videreformidler. Kommunikation er nemlig en supplerende mekanisme og ikke et mål i sig selv. EØSU deltager fuldt ud i de sideløbende processer, som går ud på dels at fastlægge en europæisk kommunikationsstrategi og dels at styrke kommunikationsværktøjerne, men finder, at aktiviteterne på EU-niveau bør betragtes som et supplement til de kommunikationsprocesser, der foregår i medlemsstaterne. Det er således yderst vigtigt med en sådan strategi på europæisk niveau, men det er langt fra tilstrækkeligt.

3.7 EØSU understreger i den forbindelse den rolle, som de repræsentative og rådgivende institutioner spiller på nationalt niveau, heriblandt de nationale parlamenter og de økonomiske og sociale råd, men også på lokalt og regionalt niveau.

4. Anbefalinger

Omgående indførelse af deltagelsesdemokrati

4.1 De årsager og den logik, der fik EØSU til at stemme for forfatningstraktaten med et så stort flertal — specielt bestemmelserne om EU's demokratiske liv — er stadig de samme. EØSU tror fortsat fuldt og fast på, at den bedste måde at garantere EU's demokratiske liv på er ved at knæsette sådanne bestemmelser inden for en fast forfatningsmæssig ramme. Imidlertid bør den nuværende usikre situation ikke afholde alle EU's aktører fra at træffe foranstaltninger til allerede på nuværende tidspunkt at begynde at gennemføre deltagelsesdemokratiet. Alle EU-institutionerne bør derfor grundigt overveje, hvordan de kan:

- give borgere og repræsentative sammenslutninger mulighed for at give udtryk for deres opfattelser angående alle Unionens arbejdsområder og for at diskutere dem offentligt;
- føre en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med de repræsentative sammenslutninger og civilsamfundet;

- foretage brede høringer af de berørte parter for at sikre sammenhæng og gennemsigtighed i Unionens handlinger.

Der ud over bør Kommissionen foregribe bestemmelserne i artikel I-47, stk. 4, i forfatningstraktaten og høre civilsamfundet om indholdet af den EU-lovgivning, som fastsætter procedurerne for iværksættelse af borgerrettighedsinitiativet (EØSU kunne anmodes om en sonderende udtalelse om dette emne).

4.2 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg bekræfter for sit vedkommende, at det er fast besluttet på at spille en vigtig, om end kun supplerende, rolle i bestræbelserne på at fremme civilsamfundsdialogen, ikke alene ved hjælp af traditionelle høringsmekanismer, men også i kraft af sin rolle som bro mellem EU og det organiserede civilsamfund. Udvalget henleder i den sammenhæng opmærksomheden på, at der er behov for nytænkning omkring, hvordan der kan skabes samspil med det organiserede civilsamfund. Udvalget er parat, villig og i stand til at optræde som fulgyldig partner i alle tiltag, der sigter mod at fremme civilsamfundsdialogen.

Fastholdelse af borgernes interesse og gennemførelse af Lissabonstrategien

4.3 Den økonomiske situation i EU er afgørende for, hvordan offentligheden ser på den europæiske integration. EØSU gentager sin støtte til Lissabonstrategien, men insisterer på, at EU og dets medlemsstater er nødt til at vise, at de lever op til deres forpligtelser. Udvalget er overbevist om, at Lissabonstrategien er den bedste garanti for EU's fremtidige økonomiske vækst og gode sociale, miljømæssige og kulturelle vilkår, men det er mærkeligt nok ikke lykkes EU at fange borgernes interesse på samme måde, som det lykkedes for 1992-kampagnen om oprettelsen af det indre marked. Strategien bør gøres mindre abstrakt, og målsætningerne (hvis ikke ligefrem titlen) bør indarbejdes i medlemsstaternes politiske jargon. Civilsamfundet og civilsamfundsorganisationerne skal inddrages.

4.4 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vil for sit vedkommende fortsætte med at arbejde ud fra det mandat, som det fik på Det Europæiske Råd den 22.-23. marts, til »sammen med medlemsstaternes økonomiske og sociale udvalg og andre partnerorganisationer at oprette et interaktivt netværk for initiativer i civilsamfundet, der skal fremme gennemførelsen af strategien«. (Dok. 7619/1/05 rev. 1 Rådet, pkt. 9).

Brobygning mellem EU og borgerne — bedre kommunikation

4.5 EØSU har hele tiden sagt, at det er nødvendigt at forbedre kommunikationen mellem EU og de borgere, som udvalget arbejder for. EØSU erkender, at EU-institutionerne, både individuelt og samlet, for nylig har gjort et stort arbejde. To nylige eksempler er den fuldstændige omstrukturering af Europa-Parlamentets webside og Kommissionens tjeneste,

Europa Direkte. EØSU går ind for et tæt interinstitutionelt samarbejde på kommunikationsområdet. Udvalget noterer sig Kommissionens Plan D og ligeledes dens plan om at udarbejde en hvidbog i nær fremtid. Udvalget er helt indstillet på at spille en støtterolle i det omfang, det kan bidrage til at mindske afstanden, hvilket interessentforummet den 7.-8. november om dette emne er et bevis på.

4.6 EØSU mener imidlertid, at en given kommunikation kun kan være så god som det budskab, den formidler. Med henvisning til sine tidligere udtalelser om Lissabon-strategien tror EØSU, at EU-institutionerne og ikke mindst medlemsstaterne er nødt til genoverveje, hvordan de kan formidle EU. Der er allerede blevet sagt meget om at holde op med at give hinanden skylden, men det står klart, at EU alt for ofte opfattes negativt eller defensivt, og at der ikke er gjort nok for at »sælge« de positive aspekter af integrationsprocessen.

4.7 I relation til en forbedret koordinering opfordrer EØSU til, at man genopliver det såkaldte »Wicklow-initiativ« (uformelle EU-ministermøder), men med et specifikt, stående mandat til at se på, hvordan EU kan formidles bedre, og til at give medlemsstaterne et uformelt forum, hvor de kan tage bestik af den offentlige mening og udveksle bedste praksis. På interinstitutionelt plan opfordrer EØSU til, at den interinstitutionelle gruppe gives mandat til at mødes hyppigere og mere regelmæssigt for at diskutere kommunikationsrelaterede emner. Denne slags mekanismer er specielt vigtige i betragtning af den hastige teknologiske udvikling (f.eks. mobiltelefoner, bredbånd) og den hurtige udvikling af nye kommunikationsteknikker til udnyttelse heraf.

4.8 EØSU understreger sin overbevisning om, at kommunikation bør være et fast punkt på dagsordenen og ikke kun noget, der tages op i forbindelse med en enkeltstående kampagne om et bestemt emne.

Erkendelse af hovedansvarets placering

4.9 EU-institutionerne bør være på vagt over for en forkert, om end helt klart velmenende tro på, at den nuværende »afkobling« kan løses fra centralt hold »i Bruxelles«. I virkeligheden kan EU-institutionernes kommunikationsaktiviteter kun være supplerende. Hovedansvaret ligger et andet sted. Resultatet af valget til Europa-Parlamentet og resultaterne af de franske og hollandske folkeafstemninger om EU-forfatningen viser klart, at

mange EU-borgere ser skeptisk på EU. Deres skepsis vedrører først og fremmest EU-lovgivningens indvirkning på deres leve- og arbejdsvilkår. Det er op til medlemsstaterne at forklare deres borgere betydningen af EU og behovet for specifik EU-lovgivning og at forklare virkningerne heraf til den respektive nationale sfære.

4.10 Offentligheden, herunder civilsamfundet, kan kun overbevises om EU's legitimitet og fælles fremtid, hvis de oplever troværdighed, tillid, en gennemsigtig lovgivningsproces og en velfungerende forvaltning af lovgivningen. I første omgang bør medlemsstaternes regeringer stå som garant herfor. Regeringerne er nødt til at optræde som egentlige medejere af EU og afholde sig fra »vi og dem«-modellen og det konstant, forvirrende budskab, som den medfører.

4.11 Irlands National Forum on Europe har bevist, at civilsamfundsorganisationers bidrag sommetider kan være udslagsgivende. Det er afgørende at forbedre kommunikationen på et relevant plan (lokalt, professionelt etc.) og at forklare EU-politikens succeshistorier eller lovgivningsprocessen i vedkommende, letfattede vendinger på det pågældende plan. Civilsamfundsorganisationerne er godt placeret til at varetage denne opgave. EØSU er derfor fast besluttet på at hjælpe og anspore civilsamfundsorganisationerne i medlemsstaterne, specielt ved hjælp af medlemmernes brobygningsfunktion. Hvis der virkelig skal igangsættes en bred debat om det europæiske projekt og EU's politikker, er det i øvrigt vigtigt, at den starter på civilsamfundets lavere trin i de enkelte medlemsstater. Et EU-forum har kun mening, hvis der er mulighed for at kommunikere disse synspunkter både opad og nedad. Der er nemlig ikke så meget behov for en top-down eller bottom-up tilgang, men snarere en bottom-down tilgang.

4.12 Denne udtalelse har med vilje undgået at gå for meget ind i diskussionen om EU-forfatningens fremtid og EU's valgmuligheder. Der er helt klart ikke mulighed for at vende permanent tilbage til status quo før Nice-traktaten. Måske vil den brede debat, som stats- og regeringscheferne har foreslået, kunne bidrage til at finde den bedste vej fremad. EØSU bemærker med en vis bekymring, at der i de fleste medlemsstater ikke foregår nogen bred debat. I mangel af en sådan debat er det vanskeligt at se, hvordan der kan ske et reelt fremskridt.

Bruxelles, den 26. oktober 2005

Anne-Marie SIGMUND

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg